

zien hoe belangrijk houtproductie in de vorige eeuw was. In die tijd bestond het bos vooral uit naaldbomen: grove den en fijnspar. Die gedijden goed op de arme bodem. Later kwam daar de nog sneller groeiende douglasspar bij. Deze geeft driemaal zo veel hout als de grove den. Het bos wordt nu echter steeds gevarieerder, met loofbomen als beuk, berk, linde en eik. Lager bij de grond groeien struiken als krent, lijsterbes en vlier. En dicht op de grond vindt u de bosbes, braam, bosviool, varen en kruiden als het Sint-Janskruid. Een gevarieerd bos is niet alleen mooier om te zien en te beleven, het is ook sterker en beter bestand tegen vorst, ziektes, brand en storm. Op open plekken in het bos, waar voorheen vaak huizen en boerderijen stonden, mag de natuur haar gang gaan en zelf voor jonge aanplant zorgen. Dood hout wordt niet verwijderd, maar blijft gewoon staan of liggen. Dat is goed voor de vogels, vlinders en insecten, maar ook voor mossen en paddestoelen. Spechten maken in dode bomen nestholtes, bosuilen broeden er graag, vleermuizen vliegen 's avonds uit om te jagen en overwinteren er op donkere en stille plekken. Muizen en andere kleine zoogdieren kunnen zich goed verschuilen, voor onder meer de in de boswachterij levende buizerd en havik. In het dichtgroeïende bos voelen ook reeën, vossen, eekhoorns en boomkruipers zich steeds meer thuis.

Uitgebreid wandelen

Boswachterij Austerlitz is echt een natuurgebied dat uitnodigt tot sportieve activiteiten. Er is een aantal rondwandelingen uitgezet, variërend van vier tot zes kilometer, maar aan elkaar te smeden tot een tocht van 21 kilometer. De langeafstandswandeling Het

Trekvogelpad (380 kilometer tussen Bergen aan Zee en Enschede) voert eveneens dwars door de boswachterij. Deze route wordt aangegeven via een witrode markering.

Op twee plaatsen in de boswachterij kunt u rondwandelingen starten, met een wandelduur van 1-2 uur. Vanaf de parkeerplaats van Staatsbosbeheer aan de Woudenbergseweg (tegenover het Beauforthuis) gaan zes wandelingen van start, vier in noordelijke richting en twee in zuidelijke richting:

- Witte Huis (rood, 4 km, 1,5 uur): een rondje langs onder meer de witte, voormalige, boswachterwoning
- Wallenberg (geel, 6 km, 2 uur): een rondje over twee voormalige landgoederen
- Smidspuit (groen, 6 km, 2 uur): een rondje langs twee putten uit de Franse tijd
- Kamp Austerlitz (geel, 4 km, 1,5 uur): rondom en door het dorp Austerlitz
- Hoog Kanje (groen, 5,5 km, kleine 2 uur): zuidelijk rondje langs onder meer heideveld Hoog Kanje.

De twee geel gemarkeerde wandelingen worden samen beschreven in een aparte folder.

Vanaf de parkeerplaats in het centrum van Austerlitz gaan drie rondwandelingen van start:

- Traay (rood, 3 km, 1 uur): een rondje langs de oostelijke rand van de boswachterij
- Uytwerf (groen, 4 km, 1,5 uur): een rondje ten zuiden van het dorp
- Bornia (beige, 6 km, 2 uur): iets uitgebreider rondje dan Uytwerf, naar onder meer het buiten de boswachterij gelegen heideveld Groot Heidestein.

Actief genieten

Gaat u graag van het gebaande pad af, dan kunt u in de boswachterij ook een aantal GPS-wandelingen maken. Diverse fiets-, mountainbike- en ruiterroutes doorkruisen het gebied. Ook de hond mag overal los rondrennen, maar alleen als u hem op het pad kunt houden. Hij mag de vogels en andere in het bos levende dieren niet opjagen.

Avontuurlijk ingestelde wandelaars en fietsers kunnen in de boswachterij overnachten op het paalkampeerterrein in het Hazenbos tussen Soesterberg en Austerlitz. Dit kan van april tot eind oktober, in een straal van tien meter van de paal en alleen als u niet langer blijft dan 72 uur.

In het zuidelijk deel van de boswachterij loopt parallel aan de provinciale Woudenbergseweg de Recreatieweg.

Even rust tijdens een wandeling door de bossen van Austerlitz.

Langs deze weg bevinden zich diverse open plekken in het bos waar u mag picknicken, barbecuen of gewoon lekker een dagje recreëren. Kinderen kunnen er spelen en sporten en op het meest oostelijk gelegen terrein vindt u een speelse bosplek, met onder meer soldaten uit de Franse tijd!

Meer informatie

Staatsbosbeheer organiseert in Boswachterij Austerlitz regelmatig excursies en vrijwilligersactiviteiten. Kijk voor meer informatie op: www.staatsbosbeheer.nl

of wendt u tot:
Staatsbosbeheer Heuvelrug Noord
Hilversumsestraatweg 18a
3744 KC Baarn
T 035-541 65 12

© 2006 Staatsbosbeheer auteursrecht voorbehouden | Tekst: Staatsbosbeheer | Redactie: xxxxxxx | Fotografie: Staatsbosbeheer, xxxxxxx

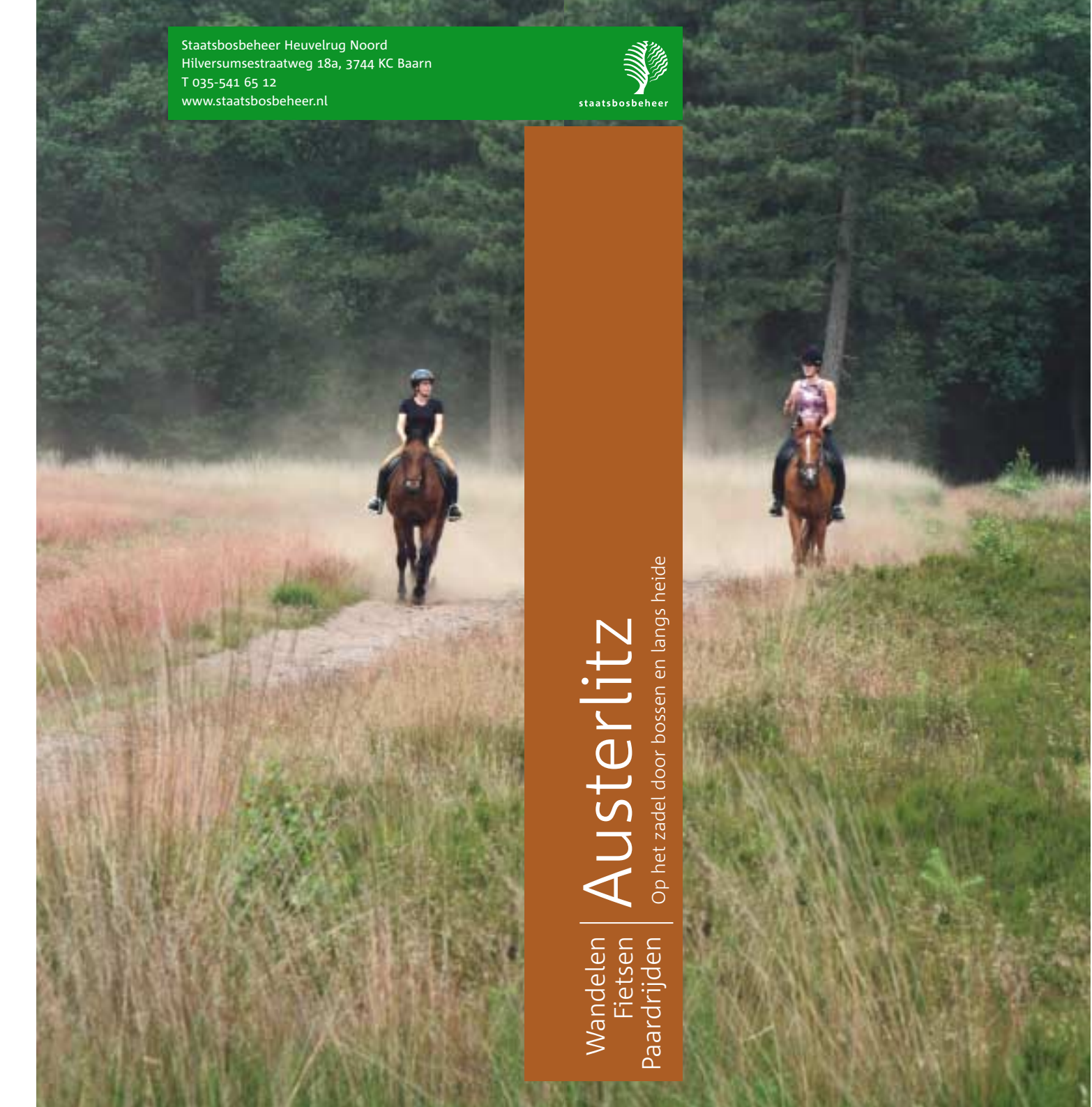
Staatsbosbeheer Heuvelrug Noord
Hilversumsestraatweg 18a, 3744 KC Baarn
T 035-541 65 12
www.staatsbosbeheer.nl

Austerlitz

Op het zadel door bossen en langs heide

Wandelen
Fietsen
Paardrijden

Een boswachterij waar heel veel mag

Daar waar tweehonderd jaar terug de tucht en orde heerste van een Frans legerkamp, is nu een boswachterij waar heel veel mag. Wandelen op en buiten de paden. Mountainbiken. 'Wild' kamperen. Paardrijden. Spelen en picknicken. Zelfs de hond mag overal los.

De natuur in Austerlitz is de afgelopen tweehonderd jaar flink in beweging geweest. In de tijd van Napoleon vond je hier één groot heidegebied. Later werden bomen ingeplant en vormden de twee landgoederen op het terrein vooral een productiebos. Nu mag de natuur meer haar gang gaan. Het resultaat: een gemengd natuurgebied, met vierkante percelen bos, kleine heideveldjes, oude beukenlanen en herinneringen aan de Franse tijd.

IJzig zand en schrale grond

Boswachterij Austerlitz ligt op de Utrechtse Heuvelrug, een stuwwal die zich uitstrekt van het Gooi tot Rhenen. De bodem bestaat uit arme zandgrond, ontstaan tijdens de twee laatste ijstijden. Eerst duwde (zo'n 150.000 jaar geleden) een grote smeltende gletsjer vanuit het noorden dikke lagen zand en grind voor zich uit. Zo vormde zich een stuwwal. Tijdens de volgende ijstijd, 50.000 jaar later, raakte de bodem permanent bevroren en stierven bomen en struiken af. De wind had er vrij spel en zette dikke lagen zand af op de stuwwal. Toen de lage landen opwarmden, kleurde het land langzaam weer groen. Al ver voor onze jaartelling kwamen er mensen. Zij trokken jagend, vissend en verzamelend rond. Een aantal van hen vestigde zich voor langere tijd op één plek en ging leven van landbouw. Ze kapten bomen om akkers aan te leggen, huizen te bouwen en brandhout te verzamelen. De bevolkingsdruk nam sterk toe, wat ten koste ging van het bos. De grond verschraalde en er ontstonden heidevelden. Met schapenmest probeerden de boeren hun akkers opnieuw vruchtbaar te maken. Voor de bemesting van één hectare landbouwgrond hadden zij echter tien hectare graasheide nodig. De heide raakte uitgeput en werd steeds kaler. De wind kreeg vat op het onderliggende zand en zo ontstonden uitgestrekte zandverstuivingen.

Franse oefeningen op de hei

Waar u nu de boswachterij Austerlitz vindt, strekte zich tweehonderd jaar geleden een grote heidevlakte uit. In 1804 koos de jonge Franse generaal De Marmont het gebied uit als legerplaats. Een groot legerkamp ontstond, met kaarsrechte straten langs

De boswachter geeft graag tekst en uitleg over over de natuur in het bos.

tenten en houten barakken. Oefeningen vonden plaats op de Leuserheide ten noorden van Austerlitz, waar nog altijd een militair oefenterrein is. En in hun 'vrije tijd' bouwden de manschappen een monument, ter meerdere eer en glorie van Napoleon. Het werd een 25 meter hoge aarden piramide met bovenop een houten obelisk: de Pyramide van Austerlitz, vernoemd naar de Tsjechische plaats waar Napoleon in 1805 de Oostenrijkse en Russische troepen versloeg. De piramide bevindt zich net buiten het gebied van de boswachterij.

Met de komst van het Franse leger werd Austerlitz zowaar een recreatieve trekpleister. Mensen kwamen overal vandaan om hier de spectaculaire oefeningen van 20.000 soldaten te aanschouwen. Ook ontstond er veel bedrijvigheid. Ambachtslieden en handelaren vestigden zich in of rond het kamp, er werden putten geslagen voor drinkwater en over rulle zandwegen voerde men levensmiddelen, brandhout en legermaterialen aan. Uit deze tijd dateert het in de boswachterij gelegen dorp Austerlitz. In het bos zelf herinneren namen als Franse Put, Batterijenbos, Kampbos en Stellingbos aan de Franse tijd.

Van houtproductie tot natuurbeleving

Na het vertrek van de Fransen werd het gebied in 1813 particulier terrein, onder meer verdeeld over twee landgoederen: Wallenburg en Austerlitz. Er werd bos aangeplant voor de productie van hout. Dit is bijvoorbeeld goed te zien in Wallenburg, waar de paden recht zijn en de bospercelen nagenoeg vierkant. Staatsbosbeheer verwierf Austerlitz in 1939 en bestempelde het tot boswachterij. Nog enkele

tientallen jaren fungeerde het als productiebos, maar met de toename van natuurbescherming en recreatie werd Austerlitz een boswachterij die meerdere functies in zich verenigt: houtproductie, natuur en recreatie. De boswachterij is 837 hectare groot en daarmee een van grotere terreinen van Staatsbosbeheer.

Hoewel de natuur centraal staat in Boswachterij Austerlitz, treft u er ook cultuurhistorie aan. Zoals het Witte Huis aan de Oude Woudenbergse Zandweg. Het is in 1827 gebouwd als jachthuis en boswachterwoning. In het noordwesten van de boswachterij vindt u een grote open plek in het bos: de Wallenberg. Tot 1944 stond hier de gelijknamige boerderij uit de Franse tijd. De eigenaar voorzag het legerkamp van water en voedsel. De speciaal hiervoor geslagen put van dertig meter diep is er nog altijd, net als de aarden wallen die de boerderij en haar akkers moest beschermen tegen opstuivend zand en vraatzuchtig wild. Een andere interessante plek is het Beauforthuis aan de Woudenbergseweg. Het fungeerde ooit als kerkzaal en pastorie voor de nazaten van de mensen die zich hier tijdens de Franse tijd hadden gevestigd.

Gemengd bos

De geschiedenis van Boswachterij Austerlitz is nog altijd goed aan het bos af te lezen. De kleine heideterreinen herinneren aan de tijd dat het legerkamp hier gevestigd was. De brede beukenlanen, met hun kathedraalachtig karakter van hoge, in elkaar grijpende takken stammen uit de periode dat Austerlitz uit landgoederen bestond. Hier konden de bewoners van de landhuizen heerlijk koel wandelen. En aan de rechte percelen bos is te

